

Lyckad prognos

□ Jag ska ta mig friheten att berätta om en förutsägelse som jag gjort och som har slagit in. Men läsaren kan vara lugn, jag tänker inte hävda att jag hade hjälp av någon paranormal förmåga.

Jag gjorde förutsägelsen i juni-numret 1987 av *Kemisk Tidskrift* i en kommentar om den s k "Jesu svepduk" i Turin.

Som bekant har en lång rad personer - däribland många naturvetare - hävdat att detta tygstycke är den svepduk som Jesus sveptes in i efter sin död. Deras främsta argument är de märken som syns på duken, och som ger intrycket av att vara avtryck av en korsfäst man.

Då man bedömer deras påstående bör man observera att en sådan bild som den som framkommer på svepduken aldrig skulle ha kunnat tillkomma på naturlig väg. Det kan var och en själv räkna ut med ledning av vardagserfarenheter av hur svett och blod brukar spridas på tyg. Det är uteslutet att blod och svett på naturlig väg skulle ha gett upphov till den mycket tydliga bilden på tyget.

Propagandaartiklarna i religiösa tidskrifter för svepduken brukar undvika detta ämne. Men ett flertal av dem som skrivit böcker i ämnet har tagit upp saken. De har lagt fram teorier om hur bilden på svepduken kan ha uppkommit på *övernaturligt* sätt. Den vanligaste

teorin är att Jesu kropp avgav joniserande strålning i det ögonblick då han uppstod från det döda.

År 1987 hade kyrkan nyligen beslutat att låta undersöka tygstycket med C-14-metoden. I *Kemisk Tidskrift* gjorde jag två förutsägelser om vad som skulle hända om analysen visade en ålder som inte stämmer överens med svepdukteorin:

"Den första prognosen är att en del svepduksanhängare kommer att finna på argument för att förkasta C-14-metoden. Detta ligger nära till hands för dem, eftersom de flesta är fundamentalister. I fundamentalistiska kretsar är också kreationismen mycket utbredd, dvs uppfattningen att bibelns skapelseberättelse är bokstavligt sann. I kreationistisk lit-

teratur finns en utvecklad (men vetenskapligt helt ohållbar) argumentation mot isotopdatering. Isotopdatering har nämligen använts för att beräkna bergarters ålder, och då kommer man fram till resultat som stämmer dåligt med en bokstavsläsning av Första Mosebok.

Min andra prognos är att teorin om en radioaktiv Jesus kommer att vidareutvecklas för att förklara hur isotopsammansättningen hos kolet i tyget påverkades vid uppståndelseögonblicket."

Som bekant har C-14-testerna nu genomförts, och de visar otvetydigt att svepduken kommer från 1200- eller 1300-talet. Joe Nickell, en av de skeptiker som noggrannast har studerat svepduksfrågan, rapporterar i *Skeptical Inquirer* (volym 13, nummer 3) om hur amerikanska svepduksanhängare har reagerat på testresultaten.

En mycket vanlig reaktion, berättar han, har varit att ifrågasätta C-14-metoden. En del av svepduksanhängarna har också föreslagit att "den strålände energin vid uppståndelseögonblicket ändrade kolkvoten".

Mina båda förutsägelser slog alltså in. Men jag vill inte påstå att detta är särskilt märkligt. Pseudovetenskapen är nämligen - i motsats till vetenskapen - alltför ofta mycket förutsägbar.

Sven Ove Hansson

Må bra eller veta bra?

□ Vad är viktigast för skolbarn - goda kunskaper eller gott självförtroende?

En sådan debatt har fått förnyad fart i USA sedan en ny internationell undersökning om skolbarns kunskaper offentliggjorts. Amerikanska barn är sämre i matte än barn i Spanien, England, Irland, Kanada och Sydkorea (som var bäst). Men de amerikanska barnen hade däremot mycket höga tankar om sin egen förmåga; högre än i något annat land.

Kritiker pekar på att nya läroplaner i USA prioriterar att ge barnen självkänsla och självförtroende framför att ge dem kunskaper. Det brukar hävdas att god självkänsla är en motkraft, inte bara mot misslyckanden i skolan, utan också mot drogbruk, tonårsgraviditeter, våld, och de flesta andra sociala problem.

"Att bara må bra räcker inte", säger kritikerna. Om man inte har ordentliga kunskaper blir kraschen mot verkligheten våldsamt.

-JS

Zappa om New Age

"New Age saknar sinne för självkritik. Jag skulle önska att de seriöst skulle granska sina påståenden. Vem vet? Kanske skulle de hitta något som verkligen fungerar. Men ingen har gjort det än. Det skulle vara ett enormt vetenskapligt framsteg. Men folk vill hålla skenet uppe, och därför kommer det att komma ännu en "New Age" efter den här, med en ny typ av krimskrams och glaskulor. Eller kanske med malkulor istället, vem vet?"

Frank Zappa